

Redacción
y Administración
C. RAMON LISTA 5158
T. A. 50 - 5502
Ba. Aires
★

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA
SUD AMERICA - ORGANO DE LA SOCIEDAD YUGOSLAVA
"HOGAR POPULAR ESLOVENO"

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 278386

CORREO
ARGENTINO
Sucursal 19

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

ANUNCIA:

Za enó leto
\$ 8.—
Za pol leta
\$ 5.—
Za inozemstvo
1 Dolarja

Posamezna številka 20 cts.

LETO (AÑO) III.

BUENOS AIRES, 15 DE NOVIEMBRE (NOVIEMBRE) DE 1948

Núm. (števil.) 19

XXXI Aniversario de la Gran Revolución Socialista de Octubre

Hace 31 años el proletariado ruso en alianza con el campesinado pobre, dirigido por el heroico Partido Comunista bolchevique con sus grandes jefes Lenin y Stalin al frente, derribó el régimen opresor zarista e instauró el poder popular de los soviets.

Durante su existencia, el nuevo poder soviético tropezó con muchísimas dificultades. Al imperialismo no le agradaba la aparición de este régimen, y en el transcurso de estos 31 años la reacción mundial trató por todos los medios a su alcance de liquidarlo.

Sin embargo los intentos de la reacción mundial se estrellaron contra la unidad del pueblo soviético, cuyo amor a su patria Socialista nunca dejó de manifestarse cuando los provocadores querían meter su nariz en el jardín soviético.

En los 31 años de la existencia del poder de los soviets, se han operado muchísimos cambios en la vida social de este inmenso país. De un país atrasado y con economía agrícola pasó a ser uno de los primeros del mundo. El progreso industrial, cultural y científico de la Unión Soviética es tan grande, que por sus adelantos se considera en la actualidad de primer orden en el mundo civilizado.

En las escuelas soviéticas estudian más de 33 millones de alumnos, los estudios superiores cursan más estudiantes que en toda Europa en conjunto. El cumplimiento del cuarto plan quinquenal staliniano de la reconstrucción y fomento de la economía soviética marcha con éxito y la emulación socialista permite cumplirlo en cuatro años.

Los inmensos progresos alcanzados por el país del socialismo, son apreciados y valorizados por toda la humanidad progresista. Todos los hombres bien inspirados ven en la actualidad en la Unión Soviética un celoso guardián de la paz y de la seguridad mundial.

Toda la humanidad progresista, saluda con alegría al trigésimo primer aniversario de la Gran Revolución Socialista de Octubre y junto con el pueblo soviético festeja esta fecha histórica el nacimiento de una nueva era, era de progreso y de bienestar para los pueblos, que abrió a los pueblos subyugados por el imperialismo el ancho camino de su liberación.

Los pueblos de Yugoslavia no olvidarán jamás la ayuda prestada por la URSS en su lucha de liberación, como también en los esfuerzos que realizan después de la guerra en la reconstrucción y la batalla que llevan para abrirse el camino hacia el socialismo.

Kulturni pomen velike ruske revolucije

Velika ruska revolucija pred 31 leti ni bila samo politična, gospodarska in socialna zmaga nad reakcijo, marveč tudi kulturna. Sovjetska zveza ni samo dohitela kulturne stopnje starih evropskih narodov, ni samo rešila evropsko kulturo nacifašističnega barbarstva, marveč je z izgradnjo socialistične kulture stopila na čelo svetovne civilizacije. Če se ozremo nazaj v prete-

klost, vidimo, da se zgodovina ne ponavlja v stari obliki, marveč vedno v novi napredujoči; človek ne živi danes kot je živel pred sto in tisoč leti; napredek duha in mišljenja mu je ustvaril nove in boljše življenjske pogoje; zmagal je delovni razred, kateremu pripada bodočnost, tista bodočnost, katero so veliki ruski pisatelji in pesniki že davno preje napovedovali in bili zato preganjani od carskih oblastnikov. Vendar je slednjič zmagala tista naravna življenjska sila, ki edina ustvarja in ima pravico do bodočnosti. Res da je bil razvoj počasen, ker ga je zavirala ljudska nevednost, kajti napredni duh si je le počasi utiral pot do ljudskih množic, primanjkovalo je vsakovrstnih sredstev: knjig, časopisov, radia. Danes pa je že vse drugače v tem pogledu in gre vse bolj hitro. Zato bo razvoj naše nove Jugoslavije, po vzgle-

La hermandad de los pueblos de Yugoslavia con los de la URSS es inquebrantable viéndose reforzada en la lucha heroica por la libertad, bienestar y paz. La amistad de nuestros pueblos está inspirada por los mismos intereses de sus masas laboriosas, por la misma voluntad de realizar hasta el fin los mismos principios democráticos, por el deseo común de asegurar el bienestar y pacífica construcción a ambos países.

du ruske oktobrske revolucije, bolj hitro in učinkovitejši.

Sovjeti so si naredili nalogo ne samo dohiti, marveč tudi prehiteti napredne kapitalistične države, bodisi v tehniki, gospodarstvu in kulturi. Rešitev in izpolnitev teh nalog je nujna potreba iz kapitalističnega prehoda v nov družabni socialistični red. Zmotno bi bilo misliti, da je ruska revolucija zgolj materialna pridobitev za človeštvo, marveč je tudi kulturna.

Rusi so poznani tudi po svojem velikem patriotizmu, ljubezni do domovine, kar so dokazali v zadnji Domovinski vojni. Ruski patriotizem pa ni prav y ničemer podoben nacifašističnemu, marveč je čisto naraven pojav ljubezni do domače zemlje in navad ter sočloveka, ki izključuje sleherno mednarodno sovraštvo.

Nadaljni bistveni element socialistične kulture je vera v moč in boljšo bodočnost, kar so posebno izražali veliki ruski misleci kot na primer Puškin in Turgenjev. Takšno znanstveno utemeljeno vero v moč ruskega naroda je gojil veliki ruski kritik Belinski, ki je že proti polovici preteklega stoletja izrekel preroške besede, kot sta jih za nas Slovence pozneje izrekla naš Simon Gregorčič in Cankar, rekel je: "Zavijajmo svoje vnuke in pravnike, ki jim bo usojeno gledati Rusijo leta 1940, Rusijo, ki bo stala na čelu izobraženege sveta, določala zakone znanosti in umetnosti, Rusija, ki bo sprejemala svete darove od vsega izobraženega človeštva... Gibanje, ki se začne, se ne ustavi, in čas ga bo s svojim potekom samo pospeševal." Tu je klasičen primer, kako napredni družabni razred ne ustvarja samo novih kulturnih vrednot, temveč rešuje tudi stare kulturne pridobitve iz rok pokvarjenih ljudi in uslužbencev kapitalističnega sistema, ki skuša katero koli pridobitev izkoristiti v svoje osebne svrhe. Kar so storili Sovjeti v svojih narodnih mejah, velja tudi v mednarodnem merilu.

Rusko delavno ljudstvo si torej ni samo priborilo oblasti in ustvarilo pogoje za zgraditev mogočne socialistične države, marveč je rešilo tudi osnovno narodno vrednoto, svobodo in neodvisnost. V tem smislu lahko primerjamo poraz Napoleonove vojske leta 1812, ko je ruska vojska v patriotičnem duhu uničila vpadalce ter je največji ruski pisatelj iz te dobe napisal nesmrtno knjigo: Vojna in mir. Enak poraz je doletel Hitlerjevo mogočno vojsko: ruski patriotizem jo je zdrobil v prah.

Ruska Oktobrska revolucija nima primere v zgodovini; je resnična revo-

lucija v novo pošteno in človeka vredno življenje. Voditelji buržujsko-demokratskih revolucij so že davno preje obljubljali človeštva svobodo in enakopravnost, a besede niso držali. Še danes so takozvane napredne demokratične države, polne socialnih krivic in privilegirane nesnage. Ruska revolucija pa je narod popolnoma osvobodila teh starih navlak ter omogočila popoln

ljudski razmah, ki je veliko večjega pomena za razvoj človeštva, kakor si morda moremo misliti.

V Sovjetski zvezi študira na višjih šolah več študentov kot v 22 evropskih državah. V višjih in nižjih šolah jih študira nad 10 milijonov. Solo obvezen pa je vsak ruski otrok. Kjer pa je splošno znanstvo, tam je tudi splošen napredek. Sovjetska zveza izdaja več knjig kot tri največje evropske države. Kinodvorane in knjižnice so v najmanjši vaši. So pa še druga kulturna bogastva, ki jih sploh ni mogoče vklemiti v številke. Nikakor pa ni mogoče primerjati rusko znanstvo z znanstvom drugih kapitalističnih dežel, kajti prvi izrabljajo svojo vedo v lastno korist, drugi pa v korist svojih gospodarjev. Znanje je največji ponos človeštva, ki pa ga v kapitalističnih državah izrabljajo za nizko ceno v svoje samopašne svrhe in imperialistične namene. V Se-

(Se nadaljuje na 2. strani)

MARŠAL TITO ČESTITAL STALINU

Ob priliki 31. letnice ogtobrske revolucije je Tito brzojavno toplo čestital Stalinu s temi besedami:

"Želim narodom Sovjetske Zveze najboljše uspehe v komunističnem prizadevanju ter veliko in srečno bodočnost."

V nedeljo 28. novembra zjutraj, vsi na veliko slavnostno prireditev proglasitve F. L. R. Jugoslavije

(čitaj oglas na 3. strani)

Ruska zunanja politika je usmerjena za dosego miru

Tako je ob priliki obletnice oktobrske revolucije izjavil komisar za zunanje zadeve Molotov.

Ob priliki 31. obletnice oktobrske revolucije je sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov, imel priličen daljši govor v znanem moskovskem gledališču Bolšoj. Dejal je, da je Sovjetska Zveza gospodarsko vsak dan močnejša in da je bila oktobrska revolucija začetek kapitalističnega pokopa, čeprav je bila Rusija skozi tridesetletja edina socialistična dežela. Potem je število naraslo s Poljsko, Romunijo, Albanijo, Bolgarijo, Češkoslovaško, Jugoslavijo in Madžarsko kot dežele, ki so se po drugi svetovni vojni ločile od kapitalističnega sistema.

Težnje po svobodi naraščajo tudi v kolonijalnih deželah ter je demokratično gibanje vsak dan večje in jače, dasi delajo reakcionarne sile vse močnejše ovire ter na vse načine zaštevajo pot k svobodi. Prestiž Sovjetske Zveze raste povsod kot prvi protiimperialističen branik na demokratičnem polju.

Ožigosal Marshalov načrt.

Ko je Molotov ugotovil, da industrija v Rusiji narašča in da se delavske plače višajo, v Združenih državah ameriških od leta 1943, ko je bila industrijska produkcija na višku, niso nič napredovali. Vendar privatni interesi postopno rastejo ter so v preteklem letu dosegli 30.000 milijonov dolarjev, medtem ko so plače delavcem zelo pihle v primeri s cenami. Uradne številke pravijo, da je 2.000.000 brezposelnih, a število napol brezposelnih je osem milijonov.

Če kdo posluša angleške in francoske komentariste, je brez Marshalovega načrta nemogoče upostaviti gospodarstva v evropskih kapitalističnih državah, a v resnici severnoameriški kredit nima v interesu podpirati svoje dežele samo podvreči svojim koristim.

Ruska zunanja politika.

Dobiti vojno — je dejal Molotov — ni tudi dobiti mir. Za to doseči, je potrebno preprečiti vsako vojno nasilje, če ne za vedno, pa vsaj za nekaj časa. Treba je upoštevati sporazume v Jalti in Potsdamu. Ne smemo pozabiti, da so bili ti mednarodni sporazumi doseženi na račun krvi naših ljudstev. Od tedaj je Sovjetska Zveza vztrajala in

bo vztrajala pri zahtevi izpolnitve. V tem smislu je bila ustanovljena Zveza narodov in v tem smislu deluje, dasi preko mnogih ovir. Sklenilo se je tudi mir z raznimi bivšimi sovražnimi državami. Obenem pa ne moremo zatistiti očes pred vladajočim položajem v Nemčiji. V severnoameriški, angleški in francoski coni se spet postavlja na odgovarjajoča mesta naciste. Sovjetska zveza smatra to za nekaj nedopustljivega.

Nadalje je Molotov govoril o ponovnem oboroževanju ter dejal glede atomske bombe, da je treba to vojno kriminalno orožje uničiti in da je Rusija na čelu narodov, ljubiteljev miru.

Zadnje čase se je mnogo govorilo o Zapadni zvezi potem Atlantskem in Sredozemskem bloku, dasi ne grozi tem državam nikakova nevarnost, se vendar polaga silne važnosti. To ni drugega kot del vojnih načrtov. Ampak silne moči nasprotnikov vojne so dovolj močne, da bodo poravnale enkrat za vselej z raznimi Churchili in drugimi njegove glihe.

So pretekli časi in ure, ko so bili narodi mutasto orožje protisovjetske propagande. Pri volitvah v Združenih državah so postale zmaga demokracije in predsednika Trumana. Poraz republikancev je dokazal, da je velika večina severnoamerikancev proti agresivni politiki, ki jo je tako surovo napovedala republikanska stranka.

Kdo je v zmoti.

Sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov, je dejal v svojem govoru ob priliki oktobrske revolucije, da se je poleg drugih držav tudi Jugoslavija ločila od kapitalističnih držav. Pri Kominformu pa so rekli in skušali javno ugotoviti, da se ni ločila in na tej podlagi uprizorili vso nepotrebno propagando proti maršalu Titu, njegovi vladi, jugoslov. komunistični stranki in obenem seveda proti vsem jugoslov. narodom, ki so s Titom in njegovo vlado eno in isto, kar nam jasno dokazujejo dogodki v domovini.

Kdo je tedaj v zmoti?

Čitatelj si bo pač sam znal dati odgovor!

(Nadaljevanje s 1. strani)

vernimi Ameriki imamo klasičen tak primer: atomska bomba. Državo predvsem zanima napredek vojne industrije, ostale gospodarske panoge pa so v izkoriščevanju posameznih trustov in kapitalističnih podjetnikov. Dokler bo ameriški kapital izem, naslednik Hitlerjevega imperializma, mogel držati v gospodarski podrejenosti ostali svet, bo delavec primeroma dobro plačan, a ko se jih bo enkrat otresel, kar se bo po neuklonljivi borbi Sovjetov prej ali slej in upamo prav kmalu zgodilo, bo tudi severoameriški človek iskal zgled pri Sovjetih. Wallace jim je to odkrito povedal.

Velikega pomena je inteligenca, ki izvira iz delavskih in kmetijskih vrst, in je docela v službi ljudskega napredka, gospodarstva in kulture. To je popolnoma nova inteligenca, kakršne svet še ni poznal. V zadnji vojni se je ta inteligenca v Rusiji visoko odlikovala. Molotov je dejal: Sovjetska inteligenca je dostojna svojega naroda.

Sovjetska oblast je omogočila vsem talentom možnost brezmejnega razvoja, kar je značilno za novo socialistično kulturo. Namesto z nekolikimi redkimi, vsemu svetu znanimi znanstveniki, razpolaga Rusija z desetstisoči učenjaki vseh ved, ki dvigujejo rusko kulturo in znanost do najvišje meje. Leninov, Gorkijev in drugih velikih mislecev ideal je resničen realizem v Rusiji.

Višek nove kulture pa je gotovo sam človek, za katerega je delo za skupnost, za narod, delo časti, ki v lastni sposobnosti vidi napredek vseh, ki je vsak čas pripravljen žrtvovati vse za svojega bližnjega in naroda svobodo, ki ceni visoke kulturne napore lastnega in drugih narodov. In tak človek je nastal v težki orjaški borbi, ko so bratje izkrva-

RAZPRODAJA KRUHA
TROBEC GUŠTIN
Dovajam na dom
Heredia 477 U. T. 51-7165

RESTAURACIJA
"PRI ŠKODNIKU"
Kroglišče in Keglišče
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

Svetovne vesti

VELIKA POČASTITEV V BEOGRADU

Veliko število študentov je že zgodaj v jutro priredilo mimohode po beograjskih ulicah v počastitev obletnice sovjetske oktobrske revolucije. Zvečer pa so se vršile velike svečanosti v Narodnem gledališču, kjer so bili navzoči skoro vsi narodni voditelji in drugi s Titom na čelu. Mesto je bilo vso v sovjetskih zastavah ter je povsod vladalo praznično razpoloženje.

PRAZNOVANJE OKTOBRSE REVOUCIJE PO VSEM SVETU.

Praznovanje oktobrske revolucije se je vršilo po raznih velikih mestih, posebno pa v slovanskih državah.

Češkoslovaški prosvetni minister je dejal ob tej priliki, da je ruski socializem že prodril železno zaveso in se razširja po vsem svetu. Šli bomo naprej, je dejal, pod vodstvom Sovjetske zveze in tovariša Stalina, dokler se bodo vsi delavci sveta otresli kapitalističnega jarma. V tem smislu so govorili tudi drugi govorniki.

V Milanu je bilo tudi zbranih na mestnem trgu kakih stotisoč komunistov, katere so voditelji pozivali k izvršitvi socialistične ideje v Evropi po vzorcu Sovjetske Rusije. Togliatti je dejal, da zapadne države grozijo z atomsko bombo Rusiji, ki je edina iskrena nositeljica in braniteljica miru. Ostro je ožigosal tudi sedanjo italijansko vlado, ki je obesila svojo usodo zapadnikom, kar jo vodi v pogubo.

KOMUNISTI ZMAGUJEJO NA KITAJSKEM

Kitajska je že dolga desetletja v državljanski vojni in je radi tega gospodarstvo docela izčrpana, posebno oni del, ki je pod upravo nacionalne vlade, ki bi že davnaj podlegla ljudski komunistični vladi, ki je imela nekako polovico Kitajske pod popolnoma lastno upravo, če bi jo ne podpirali Severoamerikanci. Sedaj pa izgleda, da vsa velika pomoč Severoamerikancev ne bo mogla zaustaviti ljudske volje po končni osvoboditvi.

ATOMSKA BOMBA

O atomski bombi se ne morejo sporazumeti zbrani diplomatje v Parizu.

Severoamerikanci so mnenja, da bodo z atomsko bombo najlaže diktirali "mir" na svetu. Sovjeti pa takšnega miru pod nobenim pogojem ne bodo sprejeli ter zatrjujejo, ne Sovjeti seveda, da imajo že tudi v Rusiji atomsko bombo in druga še bolj nevarna sredstva. Zato je še bolj gotovo, da do vojne ne bo prišlo, ker jo reakcija ne upa dobiti.

TRUMAN SPET PREDSEDNIK

Kot je znano našim čitateljem, je Truman spet izvoljen za predsednika Združenih ameriških držav, kar pomeni, da se v zunanji politiki ne bo mnogo spremenilo, čeprav je Truman pred volitvami obljubljal več samostojne politike, bodisi v domačih delavskih razmerah kot v zunanji politiki. Nekaj, kar je obljubil, bo najbrže le mogel izpolniti. Videli bomo kmalu.

VATIKANSKA VOJNA

Po vsem katoliškem svetu je vatican organiziral poleg verske in duhovne tudi politično in socialno vojno kot sami pravijo, delavstvu v prid, ki da mora prekašati vse današnje socialne doktrine, ki da slonijo zgolj na materializmu. Če bi bilo tako, bi bilo zares lepo, a kdo naj verjame, da bodo sedaj nekaj storili, česar v dvatisoč letih niso znali. Ljudstvo pa tudi ne misli več čakati morda drugih in še več dvatisočletij na že poznane krušne "odrešenike", ko je preko toliko borb in krvi že skoro povsod doseglo svoje pravice oziroma je na poti do njih. Sicer pa je Kristus rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Zato bi bilo veliko boljše, če bi se cerkveni možje, v smislu svojega Učenika, brigali raje za našo posmrtnost, medtem ko si bo ljudstvo na zemlji že samo uredilo svoje krušno življenje kar najbolje mogoče.

V Jugoslaviji je veliko duhovnikov razumelo tako ter pomaga ljudstvu pri njegovem gospodarskem in socialnem prizadevanju, za kar jim je ljudstvo hvaležno in rado posluša tudi njih božjo besedo, kar potrjujejo tudi v nam oziroma naši novi Jugoslaviji nenaklonjenih listih in revijah. Iz tega razvidimo, da kdor pomaga narodu, pomaga tudi veri in kdor je proti narodu je tudi proti veri svojega naroda.

RESTAVRACIJA

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2622

FIDEOS FRESCOS

de NATALIO DOMINI

Bazurco 3425

U. T. 50-8913

RESTAVRANT "C A V E N"

IVAN LEBAN

Lone de Vega 2931

Bs. Aires

F. HRADILAK

FIAMBRERIA — Puesto No. 8
Mercado "Las Magdalenas"

Fco. Beiró 5276 — T. A. 50-6990

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugía
Atiend: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153 U. T. 34-5319

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA"
de Cuervo y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50-8563

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
Pripravní prostori za kroglanje
JANKO POLIAK
Ituzaingó 4267 MUNRO

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas po domače postreže.
Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288
Buenos Aires

ARGENTINSKE VESTI

IZMENJAVA ARGENTINSKEGA PESA V TUJE VALUTE NE BO VEČ DOVOLJENA

Argentinski Narodni Gospodarski Svet je izdal odlok, s katerim je ukinjeno kupovanje tujih diviz za potovanje ali družinsko pomoč.

Ta odlok v prvi vrsti zadene argentinske kapitaliste, ki so proti sedanjemu Peronovemu režimu in so s kupovanjem tujih diviz, posebno dolarjev, skušali kar največ škoditi argentinskemu državnemu gospodarstvu. Znano je namreč, da je na argentinskem denarnem trgu že več časa občutno pomanjkanje dolarja. Zato je vlada prevzela kontrolo.

Za posebne slučaje se je treba obrniti na Consejo Económico Nacional.

AVTOMOBILSKA TEKMA

Kot je znano, se je vršila velika avtomobilska tekma iz Buenos Airesa v Caracas in obratno, pri kateri je odnesel prvenstvo Marimón iz Cosquina v kordobskih hribih.

Ves čas je izgledalo, da bo odnesel prvenstvo Oscar Galvez ali njegov brat, a se je njegov avto že blizu cilja na nekem ovinku preobrnil, brat, ki je dirjal tik za njim, mu je pač pomagal na noge in Marimón ju je prehitel in odnesel prvenstvo. Galvez protestira, češ, da je prvenstvo njegovo.

Rezultat dirke so bili lepi dobitki, h katerim moramo prišteti tudi človeške žrtve: par mrtvih in nekaj s polomljenimi kostmi.

ŠOLSKA KRIZARKA "LA ARGENTINA" SE JE VRNILA

Po dolgem morskem potovanju z dotikom štirih kontinentov se je vrnila šolska krizarka "La Argentina" v Buenos Aires.

ČEPRAV SE ZDIJO PLAČE VELIKE zastavkajo zdaj pa zdaj delavci te ali one stroke z utemeljeno prošnjo, naj se jim radi velike draginje povišajo plače. Navadno se jim res plače nekoliko povišajo, a medtem se že tudi cene potrebnih stvari še

bolj povišajo tako, da je povprečen delavec vedno v denarni stiski, čeprav se vlada na vse načine prizadeva za obdržanje primernih cen ter kršitelje kaznuje z občutnimi globami.

POMANJKANJE STANOVANJ

Je v Buenos Airesu že več let težko in nerešeno vprašanje. Delavci si radi velike draginje vsega in še dražjih zemljišč, ne morejo zidati več lastnih hiš kot enkrat ko se je zanje zasluzilo. Prišlo pa je mnogo ljudi tudi iz notranjosti republike v Buenos Aires z željo po komodnejšem življenju in boljšem zaslužku. Država sicer mnogo zida poleg javnih poslopij tudi kolektivne hiše, a je vse premalo. Delajo se obširnejši državni načrti v tem smislu.

Obletnica Federalne Ljudske Republike Jugoslavije

V nedeljo dne 28. novembra, ob 9. uri zjutraj, čitaj tozadevni oglas v listu, se bo vršila velika proslava vseh jugoslovanskih priseljencev v počastitev pete obletnice Federalne Ljudske Republike Jugoslavije. Nastopili bodo naši pevski zbori, solisti in druge lepe točke bodo na sporedu. Nastopil bo tudi tamburaški zbor "Zagreb" iz Rosaria.

Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom našega polnomočnega ministra generalmajorja Franceta Pirc.

Te v naši zgodovini tako pomembne proslave se bomo vsi Slovenci oziroma Jugoslovani v polnem številu udeležili in s tem dokazali našemu narodu v domovini in nam samim, da smo vredni sinovi in hčere hrabrega našega naroda, ki so nam s toliko žrtvami priborili zlato svobodo.

Torej, rojaki in rojakinje, obvezna dolžnost nas kliče vse na veliko proslavo v nedeljo zjutraj 28. novembra, ki se bo vršila v ulici Cangallo 2535.

DOMAČE VESTI

Obletnica Smrti

Minilo je pred dnevi 2 leti, odkar je Slov. Ljud. Dom nenadoma izgubil dva požrtvovalna člana: dr. Viktorja Kjuder in Franca Trebše.

Da se članstvo oddolži spominu nepozabnih članov, se je v soboto 30. oktobra zbralo na Chacariti, kjer se je položilo obema palme s cvetjem in tov. Fr. Kovač je imel govor, ki ga tu pri našamo:

NA TREBŠETOVEM GROBU

Danes je 2 leti, odkar smo na tem mestu s solznimi očmi peli nagrobno pesem našemu ljubljenu pevovodji, Francu Trebše. Tovariš Trebše ni bil pevovodja po učenju, ampak po duši. On je bil posebljena slovenska pesem. Ne delo, ne stan, ne vreme, ne razdalja ga niso mogli odvrniti, da ne bi šel k vajam. Kolikokrat je tožil in grajal radi netočnosti pevcev. Koliko vaj se ni vršilo radi netočnosti pevcev. In vendar vse to mu ni vzelo poguma in veselja do poučevanja petja v zboru. Vabil enega, prosil drugega, in zopet in zopet je spravil zbor skupaj. Zbor je bil njegov ponos, njegovo veselje in njegovo življenje. Kako so se mu širile oči od notranjega zadovoljstva, ko je po večurnih vajah posameznih glasov krepko zadonelo ubrano petje zboru. Takrat so bile zanj pozabljene neprijetne ure, njegova duša pa se je talila v sreči. Z njegovo smrtjo je utihnil sla-

vec, ki je glasno peval v pevskem vrtu naše naselbine. Ni pa minil naš spomin nanj, ki je še svež kot takrat, ko je bil še živ med nami. Dokler bomo živeli njegovi peveci v Buenos Airesu, se bomo vračali k njegovemu grobu ter se nemo z njim pogovarjali ter oživljali spomine. Saj on nam je bil in bo zgled nesebične, požrtvovalne in idealne ljubezni do naše kulture.

Dragi France! Člani in članice Slovenskega Ljudskega Doma na Paternalu se ponovno klanjamo Tvojemu spominu. Počivaj v miru in Slava Ti!

NA GROBU V. KJUDRA

Danes smo se že v drugič zbrali, da počastimo spomin vrlega sodruštvenika in dobrega prijatelja dr. Viktorja Kjudra. Globoko nas je zadela pred 2 leti njegova nenadna smrt. Kajti pok. Viktor je bil radi svoje sposobnosti, preprostega in prijaznega značaja zelo priljubljen v društvu in pri mnogih drugih članih naše naselbine. Še več, mnogim članom društva je bil intimen prijatelj. To prijateljstvo, ki je nastalo še v dobi, ko se je pok. Viktor moral trdo boriti za vsakdanji kruh, je ostalo neizpremenjeno tudi potem, ko ga je Titova vlada imenovala za upravitelja tukajšnjega jug. poslaništva. To imenovanje je prišlo v času, ko se je v naši naselbini delalo s polno močjo za pomoč po vojni tako hudo prizadeti naši domovini. Dr. Viktor Kjuder se je hotel izkazati vreden izkazanega mu za-

1943 - 29 November - 1948

Velika proslava

5 obletnice proglasitve FLR Jugoslavije

ki se bo vršila v nedeljo 28. novembra ob 9. uri zjutraj v dvorani "ROSSINI", ulica Cangallo 2535.

Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom Polnomočnega Poslanika in Ministra F.L.R.J., Generalmajorja Franceta Pirc.

S P O R E D :

- 1) Otvoritev: Argentinska in jugoslovanska narodna himna, izvaja mešan zbor Slov. Ljudskega Doma s spremljevanjem orkestra pod vodstvom tov. Samca;
- 2) Pozdravni govor;
- 3) Govor Ministra Generalmajorja Franceta Pirc;
- 4) Deklamacija deklamira Olga Major, od U. S. J. iz Berissa;
- 5) Baritonist Angel Hrovatin bo zapel par najlepših pesmi iz svojega repertoarja;
- 6) Deklamacija deklamira E. Bevčič, od Slov. Ljud. Doma, podružnica Paternal;
- 7) Nastopi mešan zbor S. L. D. pod vodstvom C. Jekšeta;
- 8) Nastopi tamburaški zbor "Zagreb" iz Rosaria pod vodstvom Klaučiča.

Dolžnost vseh Slovencev oziroma Jugoslovancev in prijateljev naših narodov je, da se brez izjeme vsi udeležimo te patriotične proslave ter z našo prisotnostjo dokažemo vrednost s tolikimi žrtvami pridobljeno svobodo.

TOREJ V NEDELJO 28. NOVEMBRA ZJUTRAJ VSI NA VELIKO PATRIOTIČNO PROSLAVO V CANGALLO 2535.

PRIREDITVENI ODBOR.

ŽALOSTNA VEST

Dne 31. oktobra je nenadoma umrl Abramič August, star 49 let. Zapušča ženo in dva odrasla sinova. Bodi mu lahka argentinska zemlja, preostalim pa naše iskreno sožalje.

V SEVERNI AMERIKI

je nenadoma umrl radi poslednje operacije na slepiču Vincent Cainkar, ki je bil dolgo let predsednik SNPJ, ene največjih slovenskih podpornih enot v Združenih državah Ameriških.

PROSTO VSAKE CARINE POSILJANJE ZAVOJEV V DOMOVINO

Zunanje trgovinsko ministrstvo v Beogradu je izdalo odlok, da so popolnoma prosti carine zavoji z živili, ki jih pošiljajo rojaki iz tujine svojim v domovino.

STAVBENI KOVAČ FRANC ČOHA

Calderón 2779 U. T. 50-6655

HERRERIA DE OBRA HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720 Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

ŽELEZOBETONSKO PODJETJE

FRANC URŠIČ

Mercedes 1764 T. A. 69 - 1567 Buenos Aires

Ferdinand Cotič

Trgovina z železino

Lope de Vega 2989 U. T. 50-1383

SLOVENSKI GLAS

Proprietario: Sociedad Yugoslava "HOGAR POPULAR SLOVENO"

CORONEL RAMON LISTA 5158 — T. A. 50 (Devoto) 5502

Director: LADISLAV ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1689.

Za Rosario in okolico: Štefan Zigon — Avenida Lagos y Horqueta.

Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.

Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.

Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larañaga 2285.

Za Saavedro in okolico: Viktor Metljak: Ramallo 4962.

Za Mar del Plata: David Grillj, Calle 90 No. 58 — Mar del Plata.

Núm. (šte.) 19 — 15. novembra 1948

No. 19

Vsi po eni in isti poti

Prvikrat v zgodovini zidajo Slovani svoje državne stavbe po enotnem načrtu po velikem sovjetskem vzorcu. To je neizpodbitno dejstvo. Sovjeti so jo pričeli zidati že pred tridesetimi leti in morejo zato sad svojega truda s ponosom celega sveta pokazati. Pri gradnji nove socialistične države niso bili vedno enotnega mnenja — trockisti niso mislili kot stalinovci — a so zmagali zadnji, ker so zidali svojo stavbo na narodni podlagi z mednarodno ljudsko idejo in ne kot so hoteli trockisti zidati na mednarodni podlagi z narodovimi žrtvami. Tek časa je pokazal, da bi Sovjeti ne mogli premagati nacifašistične sile, če bi ne bili doma dobro pripravljeni.

Isti primer, čeprav v drugih razmerah in okoliščinah, velja za našo novo Jugoslavijo. Korist petletnega gospodarskega načrta skušajo dati razumeti vsem in pritegniti k delu ves narod, saj bodo od istega imeli koristi vsi in ne samo nekateri, ter tako doseči prvo stopnjo socialnega napredka. Šele ko bo narod dosegel prve skupne gospodarske uspehe, se bo z dušo in telesom ogrel za nove demokratične ideje. Delavska teorija se more uveljaviti samo s postopno praktično izvedbo.

Kominform očita jugoslovanski vladi, da je preveč nacionalistična. Isto so očitali svoj čas trockisti Stolimovim pristašem. Dalje očita, da niso v Jugoslaviji še izvedli agrarne reforme. Čisto naravno je, da ne morejo vsega napraviti prvi dan, a je čisto gotovo, da bodo polagoma vse uredili in sprvili v pravi tek. Nihče bolje kot v Jugoslaviji vedo, kdaj in kaj jim je najpreje storiti. Potem v kolikor je nam znano, ni nobeden slovanskih narodov dal Kominformu kake zakonite pravice do vrhovne oblasti nad njimi, samo- oblasti, kot si jo lasti na primer papež nad katoličani. Navajeni smo, da vsak narod svoje voditelje sam izbere in Tito ter njegova vlada so bili izvoljeni postavno od ljudstva. In kot smo v začetku povedali, Tito zida novo Jugoslavijo po istem načrtu kot Velika Sovjetska Rusija in ostale slovanske države. Če pa pri tem za hitrejši razvoj rabi čim priljudnejšo taktiko, je njegova stvar in že ve, zakaj. Ne gre namreč za to, kako priti do cilja, marveč da se resnično in čim preje pride. Čemu brezpotrebne muke in trpljenje, če je mogoče mimo njih. Nova demokracija ne sme biti narodu vsiljena, marveč si jo mora sam osvojiti. Le tedaj bo res trdna ter bo samozavestno klubovala vsem notranjim in zunanjim sovražnikom. Za to doseči pa je treba izbrati najboljšo pot in najboljša sredstva. Prepričani smo da nihče bolje nego Tito to razume, ki je skupno z narodom v najtežjih urah delal in trpel. To nam in vsemu svetu potrjujejo tudi izvirna poročila iz domovine.

Ne bomo trdili, da v Jugoslaviji niso zagrešili nikake napake, a smo trdno prepričani, da jo bodo znali z delom tudi popraviti. Popraviti in pripraviti ter vzgojiti pa je predvsem potrebno novega človeka, narod, za novo demokratično mišljenje in življenje. Tega pa ni priporočljivo z bičem in sekanjem glav, marveč z veliko potrpežljivostjo, inteligenco in vztrajnostjo, da človek sam pride do spoznanja in prepričanja.

Naša nova Jugoslavija je ustvarjena z velikimi žrtvami; žrtve, ki se gajo daleč nazaj v njeno zgodovino do končne rešitve v tej strašni krvavi vojni, ko se je neutešeno ljudsko hrepenenje po svobodi in socialni pravici neizprosno postavilo v bran črnim nositeljem modernega suženjstva, nacifašizmu. Naš narod s Titom na čelu se je za to svobodo dejansko boril in jo tudi častno dosegel skupno z veliko rusko rdečo armado. Nočemo podcenjevati ostalih slovanskih narodov, a smemo opravičeno biti ponosni na naše jugoslovanske, ki so v najkritičnejšem času znali obdržati visoko čast in moralo, čeprav za strašno ceno krvi in trpljenja. Morda bi kdo rekel: Če je Rusija osvobodila ostale slovanske narode tujega in domačega nacifašističnega jarma, bi pravtako lahko oziroma je tudi jugoslovanske in danes bi ne prišlo do nesoglasja med Titom in Kominformom, kajti Tito bi prišel po osvoboditvi iz Moskve v Beograd z Marx-Leninovo teorijo, kot so prišli oni, ki ga danes grajajo, mu celo grozijo in očitajo, da se je izneveril novim demokratičnim idejam. Pozablja namreč, da sta teorija in praksa dve različni stvari, ki pa si ena drugo izpopolnjujeta. Marx-Leninova teorija o novi človeški socialni družbi, se praktično še ni povsem izvedla niti v Rusiji ne in kako se bo v Jugoslaviji kar v par letih. Potem se niti v Rusiji niti v Jugoslaviji ni in ne bo vse staro zavrglo, marveč obdržalo vse kar je

Sovjetska Zveza v borbi in delu

"Vsak človek ima svojo zgodovino in v njej kritične trenutke. Človeka lahko brez pomote sodimo po tem, če gledamo, kako je delal in se kazal v trenutku, ko sta visela na kocki njegovo življenje in čast. Kolikor večji je človek, toliko bolj dostojanstveno, veličastno in zmagoslavno prestane tisti kritični trenutek. In tako je tudi z narodom. V zgodovini narodov so prav tako kritični trenutki, po katerih lahko sodimo med njimi veličino njihovega duha. Kolikor višje je rod, toliko bolj dostojanstveno, veličastno in zmagoslavno prestane te zgodovinske trenutke. Kolikor ga preseneti in porazi kritični trenutek, toliko bolj izgubi narod svojo čast in slavo".

Visarion Dimenski.

Nemci so postavili sovjetske narode v težko preizkušnjo. Deželo miru, svobode in socialističnega dela so napadli. Kot kobilice so se spustili na ukrajinske žitnice. Razbili so mesta. Lovili so ljudi in jih v natrpanih vagonih pošiljali na delo v Nemčijo. Prepevali in vpili so: "Rusija je naša, gorje Rusiji!" Oči vsega sveta pa so ble takrat uprte v daljno deželo na evropskem vzhodu. Tisti, ki jim je bil življenjski posel blatiti Sovjetsko zvezo, so si meli roke: "Sama po sebi bo razpadla". "Ljudstvo se bo pridružilo Nemcem in vrglo sovjetsko vlado".

"Saj tam so ljudje sužnji, kdaj se je še suženj boril proti zaveščevalcu?" Svobodoljubni narodi vsega sveta pa so vedeli: sovjetsko ljudstvo bo zmagalo, pa naj bo kar koli.

PRESENEČENJE

Takrat so se z Rdečo Armado umikali sovjetski ljudje proti vzhodu. S seboj so vlekli stroje, vojno industrijo, s seboj so vlekli živino. V kratkem času je bila vsa vojna industrija premaknjena z zapada na vzhod. Nemcem pa je bil napovedan neizprosen boj. Nemcem pa so se leta in leta cedile sline za ukrajinsko žitnico. Vojska in ljudstvo so žitnico požgali. Nemeč si v svoji fantaziji ni mogel predstavljati imenitnejše stvari kot je Dnjeprstroj. Niso ga niti videli! Kar ni razrušila v svojih po-

stopnih umikih Rdeča Armada, so uničili partizani. Nemci se niso mogli vsidrati nikjer, zanesti na nikogar, dobiti nič, zvedeti nič. Stalin je dal povelje: "Rušite se seboj vse! Naj ne pride v roke hemakim okupatorjem nič, kar bi moglo služiti vojski!" Oportunisti pa so po svetu sklepal roke in zavijali oči: "Rusija bo sama sebi izpila kri". Toda Rusija je bila kri Nemcem. Rusija ni pustila, da bi se Nemci gostili na njeni zemlji, tako kot so se v prvih dneh lahko gostili v propadli Jugoslaviji in drugod po Evropi. Bila je svemu svetu zgled, kako se je treba postaviti okupatorjem po robu. Storila pa je to lahko, ker so njeni narodi živeli v svobodi, enakopravnosti in blagostanju.

Nemci so si predstavljali, da bo drugače. Kot jesenske muhe ob židu so jim padale k nogam evropske države. "Bliskovita" vojna je bila bliskovita zaradi tega, ker so bile evropske države trhle. Ni jih bilo težko uničiti. Noben blisk pa ni mogel podreti Sovjetske zveze. Za vsako ped zemlje je tekla nemška kri. Za vsak hlebec kruha je bilo treba krvavih žrtev. Varen nisi bil nikjer, vojska pa se ni mogla "bliskovito" zaključiti. Sreča je obrnila malovrednemu Hitlerju hrbet. Palica, namenjena sovjetskemu narodom, je udarila po hrbtu nadute Nemce.

"Slov. Vestnik".

dobrega in koristnega. Narod si ustvarja svojo bodočnost sam. Treba mu je samo iskrenih in poštenih voditeljev. In jugoslovanski narodi jih imajo, ker so si jih sami izbrali, preizkušene v borbi in trpljenju.

Iz zaslug za novo Jugoslavijo ni nihče izključen, če se ni izključil sam. ki se je na ta ali oni način boril in žrtvoval za nje svobodo in boljši socialni sistem. Saj za slabše se prav gotovo ni nihče boril in žrtvoval, marveč vsak za boljše. Tako vsaj naravno razume preprost kmetski človek in delavec. Ne razumemo pa vsi dovoljno politično strukturo države, ki ne more biti kar tako v vetru, v lepih besedah povedana, kot je bila navada pri starih politikah, ki dejansko, četudi so morda nekateri imeli dobro voljo in iskrenost, niso mogli brez resnične podlage in praktičnih načel ničesar pozitivnega pokazati. Vendar je še precej naših ljudi, celo v tujino so bežali po zdravlilo, ki trpijo na bolezni starih političnih zablod. Prepričani pa smo, da bo čas prej ali slej vseh ozdravil; prej ali slej bomo spoznali, da smo vsi duhovni sinovi našega velikega narodnega in socialnega misleca Ivana Cankarja. Simona Gregorčiča in drugih naših velikih mož, ki so bili neutrudljivi omenjevalci naše Velike Svobode in naše Nove Jugoslavije.

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América

Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugoslavia.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magníficos Servicios a disposición de la Colectividad Yugoslava.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

VESTI IZ SLOVENIJE

OBČINSKE VOLITVE V GORICI

Pri občinskih volitvah v Gorici so dobili večino krščanski demokratje, in sicer 51 od sto. To se pravi, da so gorški klerikaleci s pomočjo ubežnikov iz notranjosti Slovenije ter ostanki fašizma in pritepenci z juga volili za De Gasperijevo stranko.

Kot je znano, sta sedaj v Gorici dve komunistični stranki: Za Tita in za Kominform. Dve tretjini Slovencev so volili za Tita, ostali pa za katoliško demokratsko zvezo in Kominform.

V okoliških slovenskih vaseh pa so dobili absolutno večino Titovi pristaši. Iz tega razvidimo, da kot ima Tito ves narod za seboj v domovini, tako mu zvesto sledijo tudi izven nje. Kominform bo moral vsekakor enkrat priznati, da drevo raste iz tal in ne iz zraka.

V kulturnem domu v Solkanu, kjer je bil navzoč tudi instruktor iz Beograda, je imela mladina veliko zborovanje, kjer se je obvezala, da bo pomagala pri kmetijskih zadrugah in povsod, kjer bo treba, zlasti pa se bodo poglabili v ideološki študij ter podvig kulture. Najbolj aktivna se je pokazala doslej mladina iz Medane, Prvačine in Rihemberka, zlasti rihemberška mladina je pokazala lep primer v razumevanju zadrugištva in kulture.

Sadni pridelek na Primorskem je bil letos zelo obilen ter so ga kmetje prodali v zadrugo, kjer ga kupujejo delavci za zimo, večje količine pa odvažajo v inozemstvo, da se bo za izkupiček nakupilo potrebne stroje. Za domačo potrebo pa so si seveda kmetje obdržali sadje, ga posušili in napravili mošt in kis.

V Trstu so oblasti odstavile slovenskega nadzornika slovenskih šol ter postavile na njegovo mesto Italijana. To pomeni, da se nadaljuje z isto politiko kot za časa fašizma.

Krasne Zadrugne domove gradijo po vsej Sloveniji z veliko vnemo, kjer bodo okrajni in vaški odbori imeli sedež kulturnega, političnega in gospodarskega udejstvovanja.

V Kranju so pretekli mesec razpravljali o boljši delavski preskrbi. Ugotovilo se je, da poslovanje ni bilo povsod točno in pametno. Razdelitev zemlje

na majhne parcele delavcem ni povsod priporočljivo kot se je zgodilo na Kočevskem. Skupna obdelava zemlje je hitrejša, cenejša in izdatnejša. Zelo občutno je še vedno pomanjkanje stanovanj ter se je v tem smislu podvzelo posebne korake.

Slovenski gozdovi so bili vedno vir lepih dohodkov, seveda v stari Jugoslaviji predvsem lesnim trgovcem. Sedaj pa se je tudi gozdarski obrat reorganiziral na splošni ljudski socialni podlagi ter bodo poleg poklicnih vzrokov lesa in malih kmetov morali sodelovati tudi premožnejši kmetje, ki razpolagajo z več parov konj in volov in so doslej stali ob strani kot da se njih petletni načrt, v katerem so zapopadeni tudi viri gozdov, ne tiče.

V Trstu je bil v začetku prejšnjega meseca organiziran velesojm, kjer je imela tudi Jugoslavija svoj paviljon usnjarske, krznarske, lesne in galanterijske industrije, ki je vzbujal veliko pozornost in tudi kupcev je bilo veliko.

V Ljubljani so se ljudje kar trumo vrgli na trgovine proste prodaje ter pričeli kupovati na prodajne bone vse, kar jim je v oči padlo, če so potrebovali ali ne. Nasprotniki sedanjega reda so namreč vrgli nad ljudi besedo, da bodo vsi ti boni izgubili veljavo in ljudje so jih seveda hiteli uveljaviti. Tako so kupili stvari, ki jih ne potrebujejo in odvzeli drugim možnost nabave, ki dotične predmete potrebujejo, in kar je še slabše, ne bodo več imeli bonov za nakup potrebnih stvari. Časopisje je seveda o stvari pojasnilo.

Tovarne v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji že izdelujejo razne stroje, ki se jih je doslej uvažalo.

V Trstu so zaprli slovensko šolo v ulici sv. Frančiška ter nalepili na šolska vrata napis, naj se vpišejo otroci v italijansko šolo v ul. Giotto. Sloven-

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojk Franc
Villarroel 1476 U. T. 54-5172

TRGOVINA JESTVIN "TRST"
STANKO MIHELJ
Charcas 3120 U. T. 72-4957

ski starši pa so odločno zahtevali za svoje otroke slovensko šolo ter so zapisali otroke pri slovenskih učiteljih kar na ulici.

Na Dolenjski cesti v Ljubljani dela pet udarniških brigad ter nastaja iz razdrte ceste nova tlakovana. "Z lopatami bomo zagrebli klevete", pravijo mladi udarniki.

Narodna knjižnica v Ljubljani ima okrog 450.000 zvezkov. Zbrane ima vse knjige od Trubarjeve dobe leta 1551 pa do danes. V kolikor ni tako, so bile krive razmere tekem naše zgodovine. Seveda se mnoge posamezne slovenske knjige hranijo tudi v Londonu, Leningradu, Berlinu in drugod.

V Idriji in Tolminu so bile tudi lepe razstave slovenskih in neslovenskih knjig prevedene v slovensčino.

V Jugoslaviji so že pričeli skupno načrtno rejo prašičev in goveje živine, ki obeta lepe uspehe.

KOROŠKE VESTI

Koroški Slovenci so dovolj zreli, da znajo ločiti resnico od neresnice.

V zadnjem času so pričeli nekateri avstrijski komunisti stopnjevati svojo gonjo proti novi Jugoslaviji, pa tudi proti nekaterim vodilnim tovarišem koroških Slovencev, ki jih naše koroško delovno in demokratsko ljudstvo spoštuje ter jim zaupa že dolgo vrsto let. Ne bo se jim posrečilo, da bi zasejali razdor in zmedo v vrstah našega delovnega ljudstva, ki je dovolj zrelo, da zna ločiti črno od belega, resnico od neresnice, dejstva od potvorbe. Z neresničnimi navedbami je izključilo koroško delovno vodstvo iz Partije štiri vodilne slovenske tovariše Karla Prušnika-Gasperja, Andreja Haderlapa, Franja Ogrisa in Mileno Mohorjevo. Smešno utemeljevanje tega sklepa odkriva naivno podcenjevanje slovenskega ljudstva na Koroškem. Vprašujemo se, mar ni delovno vodstvo izključilo naše tovariše iz Partije zaradi tega,

ker se ne marajo pridružiti neutemeljenemu, načelnemu obrekovanju nove Jugoslavije in ker ne morejo odobravati resolucije Centralnega Komiteja Komunistične partije Avstrije v zvezi s kritiko Informbiroja. Hkrati obsojamo in zavračamo vse poizkuse, s katerimi bi radi nekateri ustvarjali in poglobljali razdor med avstrijskimi in slovenskimi protifašisti na Koroškem.

Ne bomo se odpovedali svoji pravični borbi

Koroški deželni glavar in koroška deželna vlada sta izdala proklamacijo, ki poziva ljudstvo, da prisostvuje proslavi obletnice 10. oktobra 1920. V proklamaciji je izražena bojazen, da so koroške meje že zmerom izpostavljene zahtevam po spremembi, in poudarjeno zaupanje v pravilnost in trajnost stanja, ki je bilo ustvarjeno na podlagi svobodnega glasanja dne 10. oktobra 1920. Koroških Slovencev se ta proklamacija prav nič ne tiče, ker se nismo nikdar odpovedali svoji borbi za pravico in svobodo. Za to "proslavo" so prišli iz mišjih lukenj ljudje, ki si ves ta čas od zloma nacizma niso upali na svetlo. Od hiše do hiše so hodili ter po branjevsko usiljevali znake, s katerimi naj bi se ljudje peljali k celovski proslavi za "nedeljivo" Koroško. Toda vsa ta sumljiva, umetna agitacija ni mogla nič pomagati. Naše zavedno ljudstvo je ostalo doma. Dokler ne bo na naši zemlji pravice in miru ter konca nasilij, se bomo borili dalje za svoj končni cilj, ki je v združitvi našega demokratskega, protifašističnega delovnega ljudstva z novo Jugoslavijo.

Nov val terorističnih nasilij.

Če bi poslušali samo govore različnih avstrijskih politikov, bi utegnili misliti, da uživamo koroški Slovenci vse mogoče pravice in popolno enakopravnost. Kakšno je v resnici naše stanje, pa dokazujejo dejanja zadnjega časa. Gre za brutalne metode nasilja in hitlerjevske nestrpnosti, ki bi rada čez noč zbrisala s tal koroške zemlje sledove slovenskega delovnega ljudstva. Ljudje, ki nosijo na sebi madež nacistične

SLOVENSKA BABICA

Filomena Benes de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN

Srečko Turel

TRELLES 1402 U. T. 59-4104

FRANC BEVK:

"Kaplan Martin Čedrmac"

(Nadaljevanje)

"Ne morem si očitati niti najmanjšega prestopka proti državi", je rekel mirno. "V cerkvi govorim o Bogu, o verskih resnicah, ne o politiki. Vaše besede so gudo obrekovanje, ako nimate dokazov."

"Dokaze imamo, prečastiti. Dokaze imamo."

"Proti meni? Proti meni ne!"
"Proti vam ali proti drugim — to za zdaj nima pomena. Poudarjam le, da so se oblasti zatrdno odločile izvesti svojo namero in ne bodo odnehale", se je poročniku zmeraj bolj dvigal glas. "To vam smem zaupati. Zato je vsako prerekanje jalovo. Ako se ne vdete danes, se boste morali vdati jutri. Ste razumeli?"

Da, Čedrmac je razumel, le predobro razumel. Čutil je, kako je v napadu bridkosti, v globoki zavesti nemoči pobledele obhajala ga je slabost, da se je ošlonil na mizo. Razumel je, da bi se nikoli ne mogli sporazumeti. Oganj in voda! Drugačni pogledi na življenje, drugačna morala, vsi pojmi sprevrženi

— ni pomoči. Zadel ga je ostrom besed, ki je ni pričakoval. Da, saj je razumel, tudi on je bil nekoč vojak. Poročnik je dobil povelje, ki bi ga moral izvršiti, a kaplan se mu upira; vrglo ga je iz ravnotežja, da je zadnje besede skoraj kričal. Čedrmaca je presenetilo in užalilo, mu za trenutek pobralo glas in besedo. Zdal ni bilo časa za občutke. Poznal je čut teh ljudi; vedel je, kako je treba z njimi ravnati. Vljudnosti je odgovarjal z vljudnostjo, a njihova trdota je zadel ob še hujšo trdoto. Ni smel pokazati strahu. Preudarno, hladno; ne sme se dati zavesti od svojih občutkov.

"Gospod poročnik," je vstal in položil pest na mizo. "Ali ste me prišli aretirati? Prav. Uklenite me in rade volje pojdem z vami. Če ste prišli z menoj razgovarjat, tudi prav; razgovoriva se mirno. Toda ne dovolim, da bi vpili nad menoj; tu je moja hiša. Vojak sem bil in verjemite, da poznam predpise prav tako dobro kot vi..."

Poročnik se je zavzel, pobralo mu je

vso odločnost. Vstal je in dvignil roko v pomirujočo kretnjo.

"Pomirite se, prečastiti!" je znižal glas. "Pomirite se! To je moja grda navada," se je opravičeval. "Nisem mislil tako hudo... Saj razumete..."

"Razumem", je Čedrmac naglo vrgel. "Sedite, prosim!"

In sta zopet sedla.

"Torej pogovoriva se v miru. Mislim pa, da je v zadevi, zaradi katere ste prišli, vsaka beseda zastoj. Te stvari segajo mnogo pregloboko, da bi se dale ali smele urediti med nama. Najprej jih morajo do dna razčistiti najini predstojniki."

"In če so jih že razčistili?" se je poročnik zvito nasmehnil.

"Ne verjamem", je Čedrmac rezko odsekal. "Do danes nimam še niti najmanjšega dokaza za to."

Poročnik je bobnal s prsti po mizi; bil je v zadregi. Kazno je bilo, da ne ve, kaj naj stori. Il prete slavo! (Ta slovenski duhovnik!) Da bi vsaj ne bil tako vljuden, a ob enem tako odločen! Nekoliko ga je plašila tudi njegova siva starost. Ne bi se mogel več odločiti za oster nastop.

"Zakaj ste tako svojeglavni, prečastiti? Seveda, vi lahko storite, kar hočete, le svetujem vam... S tem vam hočem le dobro. Opozarjam vas še, da

si s svojo trdovratnostjo pripravljate le nepravilne in nesrečo..."

"Mislite?" je posilil kaplana rahel posmeh. "In kaj, na primer, se mi more zgoditi?"

"Razne nevšečnosti, ki bi jih v svoji starosti bridko občutili", mu je poročnik vrtal s pogledom v oči, kakor da meri učinek besed. "Na primer — konfinacija..."

Poslednjo besedo je izgovoril počasi, jasno, da bi ji dal dovolj poudarka... Čedrmaca je hudo pretresla, četudi se je trudil, da bi tega ne izdal. Bojazen, ki ga je navdajala že prvi dan, je dobila stvarno osnovo. Čudno milo se mu je storilo ob sreč. Pomolčal je za trenutek, premagal občutke in se zopet zbral. Da bi skril svojo prepadenost, je posilil smeh.

"Prav", se mu je narahlo fresel glas, a roka mu je, kakor vselej v trenutkih razburjenja, segla po tobačnici. "Storite, kar vam drago. Ponavljam: vse posledice prevzamem nase. Na razpolago sem vam."

"Ne, ne," se je poročnik rahlo dotaknil njegovega komolca. "Tako daleč še nismo. Nimam še nobenega takega ukaza." Besedica "še" je imela poseben prizvok. "Tudi vi se boste še pre-

preteklosti, menijo, da bodo lahko nemo-teno, brez odgovornosti in kazni izvajali najrazličnejša nasilja nad koroškimi Slo-venci.

Sedaj so pokazali svoj pravi obraz.

Znano je, s kakšno žilavostjo se mora boriti naše slovensko koroško ljudstvo proti vsem očitnim zlorabam vere in cerkve s strani celovškega škofa, ki je med drugim zahteval odstranitev spomenika 85 parti-zanskim borcem v št. Rupertu pri Veli-kovcu in ki je prepovedal slovenskim du-hovnikom blagoslavljanje spomenikov na grobovih padlih partizanskih borcev. Sedaj pa je celovski škof očitno pokazal svoj pravi nacistični in hitlerjevski obraz. Dne 7. novembra bodo namreč po odredbi celov-škega ordinariata zbirali po cerkvah prispevke za ureditev grobov padlih hitler-jevskih vojakov. Kako naj sedaj uskladimo to stvar s svoječasno zahtevo istega ordi-nariata, da je treba s partizanskih spo-menikov izbrisati izraz "protifašističen". Pri nas ni nikogar več, ki ne bi bil spre-gledal te dvoline igre in pristranskega ravnanja cerkvene oblasti.

PO KOROŠKIH VASEH.

Praznik kmečkega dela smo imeli v Cirkovčah pri Pliberku pod geslom "Dneva košnje". Ob tej priliki smo spoznali, da naše kmečko delovno ljudstvo več ne na-seda praznim obljubam gospode, preobte-čene v kmečko irhovino. Praznik kmečkega dela nas kliče k novim delovnim zmagam na njivah, travnikih, v gozdovih.

V Globošnici smo pokopali partizana Jaka, ki je padel od krogle belogardistič-nega izdajalca. Kljub dežju se je zgrnila velika množica ljudi iz bližnjih in tudi oddaljenih vasi. Ob odprtem grobu je postavil župnik Sekol padlega tovariša in vse partizane za vzgled naši mladini. V imenu zveze bivših partizanov Slovenske Koroške je spregovoril poslovilno besedo tov. dr. Franci Zwitter, ki je opominjal k budnosti in previdnosti pred belogar-dističnimi propagandnimi frazami.

Letošnji 10. oktober...

Za letošnji 10. oktober so spravili in na-vozil v Celovec z vseh strani zaslepljene ljudi, ki so zmerom pripravljene potovati kamorkoli, če je voznja brezplačna. Slo-venske množice so s svojo stoo odstotno od-sotnostjo dokazale, da zavračajo z ogor-čenjem takšno izzivanje in da so dovolj politično zrele za pravo spoznanje stvari. Motijo se tisti, ki menijo, da je reševanje koroškega vprašanja zadeva Avstrijcev

sami. Z velikim ogorčenjem je sprejelo naše koroško ljudstvo vest, da je škofijski ordinariat v Celovcu odredil celourno zvo-nenje po vseh cerkvah na "čas" 10. ok-tobru. Prebivalstvo slovenskih župnij je preprečilo to zvonjenje.

PISMO IZ DOMOVINE

Naš rojak, Ivan Gržina, član SLD, podružnica San Martin, se je zglasil te dni na našem uredništvu ter nam dal v objavo sledeče pismo, ki ga prináša-mo v izvlečku:

"S službo sem zelo zadovoljen, sem namreč zastopnik naših železnic v Knežaku. Vsekakor je sedaj mnogo bo-lje kot je bilo v preteklosti, čeprav xe nimamo vsega kot bi želeli. Še nekoliko potrpljenja, pa bo kmalu vse bolje; v tem oziru pa nisem prav čisto nič o-gljivec.

Kakor razvidim po tvojih pismih, se vam v tujini ne godi ravno slabo. Ali imate namen priti domov kdaj? Rad bi vas videl. Sicer vas ne bom silil za priti in ne priti, pač pa vam lahko re-čem in kakor si lahko tudi sami misli-te, dela vam ne bo manjkalo, pa tudi za lakoto ni pri nas še nihče umrl, dasi ne živimo ravno v izobilju, vendar či-sto drugače kot nas prikazujejo neka-teri nezadovoljneži. Vsak dan in vsako leto se naš življenjski standard izbolj-šuje. Kdor je videl in hodil po naši po-rušeni domovini, si pač ne more misli-ti, da bomo brž vse porušeno zgradili in imeli vsega v izobilju. Če pa smo št-i-riletno trpljenje in borbo prestali z go-limi rokami, bomo tudi deželo obnovili in industrializirali v moderno državo, čeprav smo tudi pri obnovi začeli skoro z golimi rokami, a danes že nismo več praznih rok.

Kdor si danes izven domovine išče dela in sreče, ko je doma vsega najti,

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires
T. A. 50 - 6228

Tovariš piše iz Ljubljane svojim tovarišem v Argentino

No vayan a creer que me olvidé de ustedes, pero hay tan poco tiempo y tengo que hacer un esfuerzo para es-cribirlés. Aquí me encuentro bien pero no tan bien como allá y tengo pleno fe y esperanza que dentro de poco tiempo se va estar tan bien acá como allá y mejor todavía. Aquí se trabaja y cons-truye mucho en bienestar de todos los trabajadores y no en beneficio de al-gunos cuatro magnates como es la cos-tumbre en el mundo capitalista. Para escribir todo lo que hacemos acá tenía que llenar toda la Prensa del domingo.

Precisamente cuando yo vine acá enauguraron un ferrocarril infantil que está dirigido exclusivamente por los niños de ocho a catorce años. Hoy día se hacen las cosas en la Nueva Yugos-lavia que antes ni soñaban. En la fábr-ica donde trabajo se hacen todas clases de turbinas y otras máquinas importan-tes entre ellas una inventada aca que es una maravilla nunca visto; se trata de una siera para cortar troncos en tables; produce cien veces más de las habituales.

Tengo que decirles también como se trabaja acá diariamente porque algu-nos creen que se trabaja como esela-vos; no, compañeros, horario de traba-jo es ocho horas, pero quien quiere tra-baja voluntariamente más horas en bien común para reconstruir el país más pronto posible de acuerdo con plan quinquenal. Así trabajan miles y miles de obreros y obreras para horar tiem-po y dinero, para unidad, felicidad y grandeza de la patria.

Sabemos muy bien que allá hay mu-cha gente en contra nuestra, pero esto no nos desmoraliza ni por un instante, porque sabemos que trabajamos para nosotros. Un día no muy lejano todos nuestros enemigos se van a contrar con la boca abierta. Dentro de algunos años se va a vivir acá mejor que a ninguna parte del mundo. Tengo que decirles que nuestra Yugoslavia se parece mu-cho a la Argentina. Es comprensible que ahora tenemos mucho que exportar para conseguir lo que no tenemos, pero dentro de poco nuestra economía va es-tar bien consolidada.

ta je zame odpadnik, v obraz povedano, izdajalec svoje domovine, svojega last-nega naroda, in takih ni ravno malo. Pri nas mora danes delati vsak in do-prinesti svoj del k skupnosti; ljudstvo v splošnem tako misli in tudi dela. Ker pa se vsem tako ne dopade, širijo doma in v tujini vesti, da vlada pri nas teror, kar pa ni resnica. Res pa je, da kdor za skupnost ni pripravljen ničesar dopri-nessi, tudi od skupnosti ne more nič-esar zahtevati. Za izkoriščevalce tu ni več prostora in jih tudi ne potrebujemo. Zato smo se tudi borili, da napra-vimo enkrat konec našemu suženjstvu.

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA V SAAVEDRI

ANDREJ BOŽIČ in SIN

Tehnična konstruktorja

Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

MERCADO

"Las Magdalenas"

CARNICERIA — RAIBAR
Puestos 21, 24, 25. Avda. Feo. Beiró 5278

BAZAR "DANUBIO"

D. UGLESSICH

Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0856

RADIO

Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ

CESPEDES 3783 (vagal Avda. Forest
Tel. šte. 54 - 4650

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre. Prevoz s postaje Tigre FCCA. do Re-

crea in vrnoli:

La stiska

BRATA ROVTAR

Tigre FCCA. — T. A. 749 - 589

Río Caracachay

mislili. Vsi so že podpisali, le vi, pre-častiti..."

"Ne vsi", mu je gospod Martin ostro segel v besedo. "Vi se motite! In če bi tudi vsi podpisali, bodo sami odgo-varjali pred Bogom. Meni je ljubše, ako se zaradi upora zagovarjam pred svetno oblastjo."

Poročnik se je nasmehnil tako brez vsake trdote, kakor da med njima ni bilo hudih besed. Nato se je sklonil na mizo in kaplanu ostro zastrmel v oči.

"Torej — nič!"

Čedrmač je ta pogled dražil.

"Ne!"

"Pod nobenim pogojem?" je poroč-nik zategoval besede.

"Pod nobenim," je rekel gospod Martin nestrpno in umaknil pogled; ni mogel več prenašati poročnikovih oči. "Ne izgubljam nepotrebnih bes-ed!"

Poročniku je igral pol plah, a pol lokav nasmeh na ustnicah.

"Prečastiti, povejte — koliko za-htevate?"

Gospod Martin se je vzravnaval, oči so mu neumljivo zastrmele v poroč-nikov obraz.

"Kako — koliko zahtevam? Ne ra-zumem."

Poročnik se je ozrl po brigadirju in mu komaj opazno nekaj namignil. Ta

se je zresnjen dvignil, odšel iz izbe, iz hiše, obstal pod latnikom in se ozi-ral po bregu. Poročnikove južnjaške oči so se zopet uprle v kaplana.

"Ne razumete?" je izrekel počasi.

"Pomislite! Tri tisočake?"

Martin Čedrmač je obsedel kot oka-menel, ni umaknil pogleda, ta trenutek ne bi bil mogel spregovoriti. Razumel je. Sto občutkov in misli mu je hkrati zalilo srce in možgane. Že je hotel pla-niti, a kakor da ga je zamotil hudič, je počakal še trenutek, samo trenutek. Njegov molk si je poročnik razlagal po svoje.

"Pet tisočakov?"

Tedaj se je Čedrmač do dna zavedel žalitve, kakršne mu ni bil še nikoli nikdo prizadejal v življenju. Če bi bil prej omahoval, bi se bil zdaj za zmeraj zakrknil. Ako bi se kdaj vdal, bi mislil, da je vzel Judeževe groše. Kri mu je pognalo v obraz, ni se več premagoval, ogorčenje se mu je dvignilo iz dna duše.

"Gospod poročnik!" je vzkliknil. "Prosim vas, da čimprej zapustite to hišo."

Vzelo mu je glas... Poročnik se je dvignil, vražji nasmešek mu je v trenutku izginil iz obraza. Ostra odkloni-ritev, ki je ni zatrdno pričakoval, ga je docela razorožila. Neuspeh ga je

jezil, obenem se je sramoval, kakor se sramuje vsak podkupovalec, ki se mu izjalovi naklep. Najrajši bi se bil na glas zasmel in rekel, da je govoril le v šali, a se ta hip ni upal tvegati nove žalitve.

"Zal mi je, prečastiti", je rekel skozi stisnjene ustnice, "vendar vas moram prositi, da me spremite do Čedada."

"Torej sem aretiran?"

"Ne", je rekel poročnik hladno in se oziral po knjigah ob steni. "Kdo pravi, da ste aretirani? Ker trdovratno vztrajate pri svojem, imam nalog, da vas predstavim oblastem."

Aretacija v rokavicah, je Čedrmač grenko pomislil. Morda zaradi njegove starosti in da bi ne vzbujalo preveč pozornosti. To mu je na pol ohladilo prejšnje živo ogorčenje. Zbrati je moral vse sile, da se je delal ravnodušnega.

"Ali me ne boste uklenili?" je vprašal.

"Neee", je zategnil poročnik.

"Ako sem aretiran, mi je ljubše, da me tudi zvežete. Ne sramujem se."

"Toda nee! Samo kratko zasliševanje čisto formalna, uradna zadeva. Podpisali boste zapisnik... Spodaj na cesti nas čaka avto..."

Čedrmač se je znova polaščal duh upornosti.

"In — ako se uprem?"

"Teda, prečastiti, bi vas moral od-vesti s silo. Pa tega ne boste storili."

Poročnik se ni varal, tega Čedrmač res ni storil.

Katina je stala v veži, bila je vsa bleda, solze so ji kar vrele po licih.

"Povej cerkovniku, da jutri ne bo maše", ji je brat naročil mimogrede.

"Pa ne joči! Ne kaži se tako!"

Odšel je z upognjeno glavo, sključen, kakor da mu je težka skala legla na pleča.

Čedrmač je sedel poleg poročnika in se ves pogrezal v blazinasti sedež. Za trenutek se je vdal otroški brezskrbnosti; zdelo se mu je, da le sanja. Samo za trenutek! Zagledal je prvega člo-veka, ki se je ustavil na cesti in za-čuden strmel za njimi; tedaj se je zopet bridko zavedel svojega položaja. Za-radi žalosti in sramovanja bi se bil naj-rajši v zemljo pogreznil.

Poročnik je molčal, kadil cigareto in gledal skozi šipo. Prej, ko sta hodila skozi vas, je venomer govoril; mirno, prijazno je izpraševal o vsakdanjostih, da bi pred ljudmi spretno zabrisal pravo podobo položaja. Čedrmač mu je odgovarjal stvarno, a kratko, duhi mu je bil odsoten.

(Nadaljevanje)

NAROČNIK!

PREČITAJ PAZNO IN UPOŠTEVAJ!

Odbor Slov. Ljudskega Doma, kakor poročamo na drugem mestu, je poskrbel Slovenskemu Glasu spet stalnega sourednika, ki bo skrbel za točno izhajanje lista in kolikor mogoče dobro in zanimivo vsebino.

List bo pisan kot doslej za vse slovenske priseljence brez izjeme, stare in nove, če se ali se bodo, o čemur ne dvomimo, strinjali z nami. In sicer bo tudi za one, ki se morda trenutno ne strinjajo z nami, ali samo delno ali pa se sploh nikoli ne mislijo. Nič za to. Najboljša šola je življenje samo, ki bo nas prej ali slej pripeljala na skupno in najboljšo pot. O tem imamo v izseljenstvu že potrjena dejstva: Naša stara družstva, ki hodijo danes po enotni poti.

Tem potom naprošamo naše čitatelje, da prispevate v list, kar bi se vam zdelo splošno zanimivosti. Pošljite v list tudi o domačih zadevah kot novorojenih, porokah in drugih stvareh. List bo sprejel in priobčil tudi vsako konstruktivno kritiko v smislu naših načel, odklanjal pa vse, kar prinaša nepotrebne prepire in razburjanje duhov.

Predvsem pa je potrebno, o tem se je že večkrat pisalo in vemo, da vsak naročnik tudi pravilno razume in tolmači, da se točno plačuje naročnino: Oni, ki živite na deželi, pošljite po pošti, brez da bi čakali našega opomina in oni, ki živite v mestu, imate lepo priliko priti osebno do uprave, če vas naši kobradorji ne obiščejo, ki se brezplačno žrtvujejo za list s tem, da nekateri ob prostem času obiščejo. Zakaj bi se vsak sam nekoliko ne potrudil ter

vsaj enkrat na leto prišel do uprave. Obenem pa bi navezali osebne stike z uredništvom in upravnistvom ter z našim Slovenskim Ljudskim Domom. Povdariti moramo namreč, kar večinoma Slovencev ne veste oziroma se ne poslužujete, da ima Slovenski Ljudski Dom lepo knjižnico vseh vrst novel in romanov, ki so namenjene izseljenstvu v pouk in zabavo. Torej imamo dragocen zaklad, ki si ga ne znamo izkoriščati.

Kot doslej, naj tudi v bodoče vsak naročnik po svojih močeh prispeva v tiskovni sklad, kajti tisk je silno drag, naročnina pa primerno nizka.

Če boste vsi naročniki in oglaševalci točni, bo lahko točen tudi list in imate vso pravico to zahtevati. Pa ne bo treba, kajti uredništvo in upravnistvo se dobro zaveda svoje dolžnosti.

Torej, naročniki! Držite se točno teh navodil. Oni, ki ste zaostali z naročnino, napravite svojo dolžnost nemudoma. Potem pa bomo za v bodoče govorili.

ČITATELJEM NA ZNANJE

Sporočamo vsem čitateljem in čitateljicam Slovenskega Glasa, da je na vabilo Slovenskega Ljudskega doma, naš rojak Jan Kacin, ponovno prevzel uredniške posle pri Slovenskem Glasu.

JUGOSLOVANSKA NARODNA RAZSTAVA

V ponedeljek 8. t. m. je bila slovesno otvorjena jugoslovanska narodna razstava. V veliki dvorani se je zbralo veliko število povabljenec, med katerimi so bili nekateri argentinski zastopniki, kakor tudi predstavniki nekaterih slovenskih držav.

Izvajalo se je najprevo argentinsko in jugoslovansko himno. Pozdravil je nato navzoče g. Minister gen. major F. Pirc, ki je v svojem govoru obrazložil pomen in važnost razstave. Posebno je povdaril g. Minister, da so razstavljeni izdelki delo našega preprostega jugoslovanskega ljudstva.

Zapela je par pesmi ga. Bogdanović in nastopil je potem tudi naš znani baritonist Angel Hrovatin, ki je s svojimi pesmimi dosegel velik uspeh in veliko priznanje od strani prisotnih. Zaključil se je spored z vijolinskim duetom učencev vijolinista L. Spilerja.

Več o razstavi spregovorimo v prihodnji številki.

Vrši se v ulici Florida 659 in je odprta vsak dan do 20. nov. Vstop je prost.

"PARTIZANKA" ODRINILA SPET PROTI DOMOVINI

V poznih urah je naša "Partizanka" v ponedeljek 8. t. m. odplula proti domovini. Kot po navadi, se je od nje poslovilo mnogo naših ljudi.

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij, slaščic ter raznovrstnega moškega in ženskega perila.

VLADIMIR BENKO
Avda. Francisco Beiró 5709
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

MIZARSKA DELAVNICA "LA PRIMERA"

PETER JONKE
Lastnik:
Se izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.
PASOS LOS ANDES — RIO CEBALLOS
CORDOBA

Jurij Vega

slovenski matematik in topničar, se je rodil dne 23. aprila 1754 kot sin revnih kmečkih staršev v Zagorici nad Jevnico in je umrl verjetno 17. sept. 1802 na Dunaju kot žrtev roparskega napada. Njegovo truplo so našli šele 26. septembra v Donavi, zločin sam pa so pojasnili šele čez 11 let pozneje. Srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani in je v tem času tudi spremenil svoj prvotni priimek Veba v Vega. Z 21. letom je skočil šolo s tako odličnim uspehom, da je dobil takoj mesto plovnega inženirja na nižjem Avstrijskem. Sodeloval je pri raznih vodnih gradnjah. Toda že leta 1780 je iz navdušenja za vojaški stan stopil k topništvu in postal glavni predavatelj in profesor za matematiko in topništvo v vojaški akademiji na Dunaju. Svoja predavanja iz matematike je izdal v štirih knjigah. Ker so ga pri računih vedno motile številne napake v takratnih logaritmskih tablicah, se je odločil, da jih sam na novo izračuna. S številnimi pomočniki se je spraval na to naporno delo in izdal najprej logaritemsko-trigonometrijske tablice v dveh zvezkih, ki so doživele kar štiri izdaje zaporedoma radi velike razprodaje, ter kasneje še izdal "Tesaurus logarithmorum", ki je še danes v rabi povsod, kjer se potrebujejo sedemdesetni logaritmi.

V želji po čim večji popolnosti je razpisal nagrado po en zlatnik za vsako napako, ki bi jo kdo odkril v teh svojih tablicah. V isto vrsto dela kot te tablice spada tudi njegov izračun števila na 140 mest.

Njegovo dejavnost na vojaški akademiji na Dunaju pa je večkrat prekinila njegova udeležba na vojaških pohodih. Pri vojnah s Francijo je prišel njegov

FABRICA DE MOSAICOS ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción
Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

**Dr. A. Kirschbaum
Dra. María Kirschbaum**
ZOOZDRAVNIKA

LOPE DE VEGA 3271 T. A. 50-7387

Reinaldo Wasserman
MEDICO

Nazca 2381 U. T. 50-2845

RESTAURANT MIRO MERKUZA
LORIA 472

Juan Sopcie e hijo

HORMIGON ARMADO
Coronel Dominguez 244
T. A. 652 - 0244
VILLA MADERO

**Zobozdravnika
Dra. Samoilovič
Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

DOCTOR HINKO HALPERN

Specijalist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
SAN MARTIN 955 - 1 nad. - Dep. C
T. A. 32 - 0285 in 0829

talent takrat vedno bolj do veljave in končne se je celo lotil izdelovanja novih možnarjev, ki bi bolje ustrezali fizikalnim razmeram in zahtevam. Takoj se je pokazalo, kaj zmore v teh stvareh znanstveno šolan strokovnjak: novi možnarji so nesli skoro dvakrat tako daleč kot stari in so se odlično obnesli pri sledečih obleganjih.

Jurij Vega je bil za svoje zasluge pri tem odlikovan z najvišjim avstrijskim odlikovanjem in postal baron. Svoja izkustva v topništvu je izdal v posebni knjigi: "Praktična navodila za bombardiranje".

Vega se je dalje kot član komisije za mere in uteži ukvarjal s problemi, ki so nastopili, ko je francoski konvent sprejel nove metrične mere. Spisal je nadalje krajšo razpravo o merjenju časa in o gibanju krogle, ki se vrtili s stalno hitrostjo okoli spremenljive osi. Iz tega razvidimo, da smo Slovenci imeli že v prejšnjem stoletju velike matematike, ki so povečevali naš mali a delovni narod in njihovi izumi so prinesli tudi svetovni javnosti precej pripomočka za razvoj svetovne znanosti.

V. Krmac.

**PIVARNA — Kroglišče in Keglišče
PODGORNIK FRANC**

Warnes 2113 La Paternal

**TRGOVINA JESTVIN
PETER ČUČIĆ**

Excelsior 1500 - U. T. 757-301. Sáenz Peña

**ŽELEZO - BETONSKO PODJETJE
RUDOLF KOMEL**
ZA NACRTE IN PRERACUNE

Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

**MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX**

Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

**MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA**

Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640

**ELECTRICIDAD Y PLOMERIA
JOSE RADAN**

Bernaldez 1550 Buenos Aires

Foto - Arte MARCOS
Najpopularnejša na Dock Sudu

Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

**TOVARNA POHIŠTVA
VINKO ROGELJ**

BLANCO ENCALADA 249-261
VILLA ESCASO U. T. 652-0139

**Stavbinska Kovača
G. ŠTAVAR & K. KALUŽA**

Laprida 2443 Florida, FCCA

**SLOVENSKA JURIDIČNA
PISARNA**

Odškodnine, Odslovitve, Nezgode,
Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije
Urardne ure: od 18 do 20
DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8
(Nasproti Obelisku) Escritorio 823
T. A. 35 - 6243 Buenos Aires

**JEKŠE EKTOR
MIZARSKA DELAVNICA**

Dr. Luis Belaustegui 4466
U. T. 67-3621

**Franc Štekar
STAVBINSKI PODJETNIK**

Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"

Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

Hostar Autor

**KROJAČNICA
CIRIL PODGORNIK**

Tinogasta 5286

**TRGOVINA JESTVIN
"PRI ČEMNICU"**

C. Ramón Lista 5650 - U. T. 64-1509

**TISKARNA
Rudolf Zivec**

SARMIENTO 40 Caseros
T. A. 757 (Santos Lugares) 1101

Krojačnica "Gorica"

Franc Leban
WARNES 2191 Buenos Aires
Naproti postaje La Paternal
T. A. 59 - 0357

**Krojačnica
LEOPOLD UŠAJ**

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380, Dep. 2
T. A. 50-4542
VILLA DEVOTO

**LASTNA PEKARNA in TRGOVINA
JESTVIN**

"TRIESTINA"
Lastniki:
KUKANJA in BRATA. GEC
25 de Mayo 2606 CORDOBA

TONE LJUBIC:

Smoletova mama

Zgodbo o požigu Smoletovine pozna pri nas vsak otrok. Fašisti in izdajalci so se pripodili na oklopnikih in najprej izropali domačijo. Nato so stavbo zažgali. Mati je tedaj bila v hiši. Vse je bilo v plamenih in v gostem dimu. Ko je izgledalo, da se bo zdaj pa zdaj zrušilo ostrešje, se je na gorečih hišnih vratih prikazala sključena postava sive starke. V naročju je nesla staro hišno zibel. To je bila zibelka, v kateri so se zibali vsi njeni otroci pred dolgimi, dolgimi leti. Samo še ta zibelka je ostala kot spomin nanje. Sin Tone je padel v Dolomitih, hči Julka leži nekje v temnih kočevskih gozdovih, a najmlajšega so izdajalca ubili doma. V osmojeni obleki in s pogledom na divjake je drsala čez prag. Sredi dvorišča je padla na kolena in dvignila zibelko visoko nad glavo. Tako je ostala kot kip. Sovragi so izginili drug za drugim...

Pa je Smoletova mama prenesla vse. Dočakala je svobodo in na novo zaživela, ko se je njena domačija začela obnavljati. Prvi so prišli pionirji in se lotili razvalin. Vsakega posebej je pobožala s pogledom. Na pragu stoječ je pokazala na pionirja živka, ki je vihtel kramp in bil glasen na vse strani.

"Vidite, ta je tak kot ranjki moj Tone.

Hiter in glasen je bil pri vsakem delu. Pri partizanih so ga takoj ocenili in mu dali ime Brzi."

Potem je pokazala na Petra, ki je umerjeno podiral na pol porušen zid. Nasmehnila se je in dejala:

"Onile pa je podoben mojemu Ivanu. Pri delu je bil preudaren. Ničesar ni delal tja v en dan. Vse je najprej premislil. In molčeč je bil, prirasel na domačo zemljo. V partizanih so ga kmalu spoznali in imenovali Orača."

Prišla je mimo črnolasa Vida. Njo je zadržala, jo prijel za glavico in se zazrla v njene oči. Potlej jo je pobožala in rekla:

"Ti otrok moj zlati!"

Žive Vidine oči in njeni črni lasje so ji obudile spomin na njeno Julko. Ob spominu na njo se ni mogla zadržati solz.

Takšna je Smoletova mama. V spominih na svoje živi. V vsakem pionirju išče svoje otroke. Pazljivo sledi delu mladine in se veseli njenih uspehov, kokor bi se veselila lastnih otrok.

Restavracija

A. BENULIČ & KRESEVIČ

★

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

V goriškem okraju izpolnjujejo plan graditve zadružnih domov za prihodnje leto

V goriškem okraju je tekmovanje v čast II. kongresa KPS pospešilo graditev zadružnih domov. Na vseh gradiščih uvajajo brigadni način dela. V preteklem tednu so ustanovili dve novi frontovski brigadi, tako da je sedaj v okraju 52 brigad s 7500 frontovci, ki so doslej dali pri zadružnih domovih okrog 275.000 prostovoljnih ur. V okraju je dograjenih 11 zadružnih domov. V teh domovih se razvija kulturno-prosvetno življenje. V zadružnem domu v Medani je vsak teden kaka prireditve, kjer nastopajo tudi gledališke skupine iz drugih vasi in okrajev ter gledališke skupine raznih sindikalnih podružnic. Prav tako se vaščani živahno gospodarsko in kulturno udeležujejo v zadružnem domu Dol-Predmeja.

Vasica Gojačevo na Vipavskem je hotela pomagati pri graditvi zadružnih domov v sosednih vaseh. V predkongresnem tekmovanju pa so se odločili, da bodo sami zgradili dom. Pričeli so graditi in že zapovedali tekmovanje Črničam, Selu in Batujam, da bodo zgradili zadružni dom do II. kongresa KPS. Prav tako sta si napovedala tekmova-

nje Ajdovščina in Vipava, kje bo dom preje zgrajen.

V Dobrovem, Prvačini, Rihemberku in na Humu-Njivici tudi že pokrivajo strehe svojih zadružnih domov, na ostalih 25 gradiščih pa hitijo z zidanjem. Mnogo zadružnih domov bi bilo že prej pod streho, če bi bilo dovolj prevoznih sredstev. Tako je bil v Rihemberku oom dozidan do podstrehe, niso pa naši prevoznih sredstev, s katerimi bi pripeljali gradbeni les na stavbišče.

V Čepovanu so pričeli kopati temelje za enega izmed največjih zadružnih domov v Sloveniji. Zgrajen bo v goriškem slogu ter bo imel poleg prostorov, ki jih imajo zadružni domovi v drugih krajih za razvoj kulture in gospodarstva na vasi še večje število sob in gostinski obrat za turiste in smučarje, drsališče in kopaljšče.

Ko so videli, kako povsod hite z gradnjo zadružnih domov, so pričeli s pripravami in zbiranjem gradiva tudi vaščani iz Vederjan, Kožbane v Brdih, Brij, Šmarja, Ajševce, Zalošč in iz drugih vasi, ki nimajo domov v letošnjem planu. Tako zo šlo delo bolj od rok prihodnje leto. V zgodnji spomladi bodo v teh vaseh domovi že pod streho. J. P.

Roberto F. Levpuscek & Oscar Sinek

EMPRESA DE HORMIGON ARMADO

OFICINA: CALDERON 3062 • T. A. 50-8037

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

Kovinska Okna in Polkna

FRANC BANDELJ

Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

KROJAČNICA

Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356
Buenos Aires

PODPISAJTE

"SLOVENSKI GLAS"

INDUSTRIJA PAPIRJA

WIDER

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

★

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Dirección - Proyección - Construcción

Roberto F. Levpuscek
Luis Stok

TECNICOS CONSTRUCTORES

CALCULOS DE ESTRUCTURAS
METALICAS Y HORMIGON
ARMADO EN GENERAL

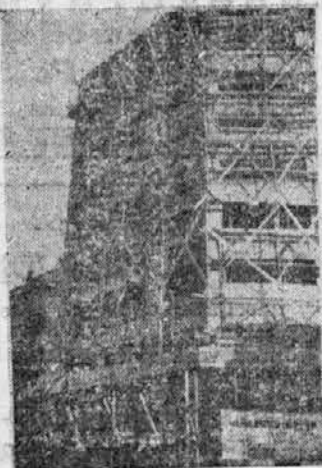
PLANOS - TRAMITES - FIRMA

ESCRITORIO:

T. A. 50 - 8037

CALDERON 8062

Buenos Aires

VUGA ALFONS

KONTRATIST STAVBINSKIH
CEMENTNIH DEL

Specialist v cementnih ogrodjih
in stopniščih

Se priporeča rojakom

ESPINOSA 2576 — T. A. 59 - 6772
Buenos Aires

HERRERIA DE OBRAS
BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela

Segurola 1603-14 U. T. 67 - 6259
Buenos Aires

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoslovaco y demás idiomas europeos.
Extracciones de partidas para jubilaciones ferroviarias y para el
Instituto Previsión Social.

SAN LORENZO 937

ROSARIO (STA. FE)

NOVO STAVBENO PODJETJE

R. Strehar - J. Lisjak

Calle FRANCISCO BAUZA 2694

T. A. 64 - 1509

Za kalkulacije, Proračune in Firmo obrnite se do novega konstruktorja
RUDOLFA STREHAR — Zasebno: Calle Dublin 4218 - T. A. 51 - 5096

Tiskarna "Córdoba"

Tiskarsko podjetje naših rojakov

Ferfolja, Baretto & Paškulin

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela

★
BUENOS AIRES

Gutenberg 3360

T. A. 50 - 3036

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenidi San Martin

Talleres Gráficos "CORDOBA"

Gutenberg 3360 - 15-XI-1946